

Examenwijzer 2026-2027

Vastgesteld in de schoolleiding op 01/09/2026, instemming van de MR op 22/09/2026

Inhoud

Examenwijzer mavo-havo-vwo 3

1. Begripsbepaling 4

2. Het examen 6
De opbouw van het examen 6
Uitslagregeling 6
Geen diploma 9
Onregelmatigheden 9

3. De organisatie van het schoolexamen 9
Algemeen 9
Schriftelijke schoolexamens 10
Mondelinge schoolexamens 10
Praktische opdrachten 11
Handelingsdelen 11
Beoordeling 11
Mededeling cijfers 12
Verhindering van / te laat komen voor het schoolexamen 12
Hulpmiddelen 13
Herkansingen 13
Vrijstelling 14
Doublanten / gezakten 14
Afwijking wijze van examineren 15
Bevorderingsnormen 15

4. Het examenreglement 15

5. Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) 16
Toelichting format PTA 17

Examenwijzer mavo-havo-vwo

Beste leerling, beste ouder(s)/verzorger(s),

Voor een goed verloop van de (school)examens is het noodzakelijk dat jij en je ouders/verzorgers volledig geïnformeerd zijn over de gang van zaken rond de (school)examens.

Het doel van deze examenwijzer is om iedereen de noodzakelijke informatie te verstrekken. Kortom een handleiding voor iedereen die bij het examen betrokken is. De examenwijzer bestaat uit meerdere delen. Deze delen gaan over algemene informatie en het examenreglement. Daarnaast is op de website per vak het PTA terug te vinden. Hierin staat precies omschreven welke leerstof er per tentamen getoetst gaat worden. De examinator moet zich houden aan de beschreven leerstof en aan de vermelde tentamens en opdrachten.

In deze examenwijzer zijn alle regels en bestaande afspraken rondom het (school)examen beschreven. Dit betekent dat niet alleen de door het ministerie vastgestelde regelgeving is verwerkt, maar dat ook de door de school gemaakte eigen keuzes zijn opgenomen. Mocht de examenwijzer strijdig zijn met het examenreglement of de wet- en regelgeving, dan zijn de wet – en regelgeving en de afspraken uit het examenreglement leidend.

Het is belangrijk dat jij en je ouder(s)/verzorger(s) deze examenwijzer goed doorlezen. Bewaar dit document goed. Je zult het regelmatig nodig hebben.

Daar waar in het document ‘hij’ of ‘hem’ staat, kan ook ‘zij’, ‘haar’ of ‘hen‘ gelezen worden.

Veel succes!

Namens de schoolleiding,

Jord Schaap
rector

Haarlem, september 2026

1. Begripsbepaling

Examenreglement	document met de formele regels van het examen
Examenwijzer	beschrijving van het examen, zoals dat door de school is vormgegeven.
Examendossier	het overzicht van het door een kandidaat in het kader van het examen gemaakte werk en uitgevoerde opdrachten.
Examencommissie	de examencommissie zoals beschreven in het artikel verantwoordelijke personen in het examenreglement.
Examensecretaris	het personeelslid dat belast is met de coördinatie van activiteiten en processen van het examenproces.
Afvinken	niet alle onderdelen van het schoolexamen worden met een cijfer beoordeeld; indien het resultaat dat toelaat kan de beoordeling “naar behoren voldaan” of “voldoende” worden gegeven; (bijvoorbeeld bij handelingsopdrachten); dit is “afvinken”; in het PTA, in de kolom “score”, wordt dit aangeduid met “moet voldoende zijn” of “v/o”.
Antwoordmodel	opsomming van goede, minder goede of foute antwoorden bij open vragen als richtlijn voor de beoordelaar; het is een onderdeel van het correctievoorschrift.
Beoordelingscriterium	kenmerk waarop de prestaties van de kandidaat worden beoordeeld.
BSM	Bewegen, sport en maatschappij.
CE (Centraal Examen)	een onderdeel van het eindexamen in een aantal vakken, dat wordt afgenomen conform de artikelen 3.17 t/m 3.31 Uitvoeringsbesluit WVO 2020. De examentijdvakken/tijdstippen worden voor dit onderdeel door het College voor Toetsen en Examens vastgesteld.
CKV	Culturele en kunstzinnige vorming
Eindtermen	omschreven kwaliteiten die een overzicht geven van kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen waarover de kandidaat na afronding van een opleiding dient te beschikken.
Examinator	degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak in het examenjaar of de voorexamenjaren.
Handelingsdeel	handelingsopdracht voor de leerling waarbij niet het niveau van presteren telt, maar het opdoen van ervaring; de opdracht wordt afgevinkt.

LO2	Lichamelijke Opvoeding 2, LO als examenvak.
Praktische opdracht	praktijkopdracht, waarbij het gaat om vaardigheden en/of het vervaardigen van een product.
PTA	programma van toetsing en afsluiting: het document waarin wordt vastgelegd hoe het schoolexamen er, per vak, uit ziet voor de kandidaten. Het gaat onder andere over inhoud, vorm, weging, etc. van toetsen en opdrachten van het schoolexamen.
SE (schoolexamen)	het deel van het examen dat als zodanig in het examenprogramma is opgenomen; de invulling en de vaststelling van de onderdelen van het schoolexamen behoren tot de verantwoordelijkheid van de school.
Tijdvak	het centraal examen kent twee tijdvakken: het eerste en het tweede tijdvak. Het derde tijdvak betreft het staatsexamen. het eerste tijdvak; voor alle kandidaten en alle vakken; het tweede tijdvak; uitgesteld examen en/of herkansing; het derde tijdvak (staatsexamen); indien om een geldige reden voor één of meer vakken niet aan het centraal schriftelijk examen in het tweede tijdvak kan worden deelgenomen. de tijdstippen van de drie tijdvakken van het centraal examen worden door het College voor toetsen en examens vastgesteld. Aan de kandidaten worden deze tijdstippen door de school tijdig bekend gemaakt.
Tentamen	een geheel van schriftelijk of mondeling te maken vragen en opdrachten, dat aan één cijfermatige beoordeling is onderworpen en als zodanig is vermeld in het PTA.

2. Het examen

De opbouw van het examen

Het examen bestaat per vak uit een schoolexamen en een centraal examen. De volgende vakken kennen uitsluitend een schoolexamen: maatschappijleer, lichamelijke opvoeding, LO2, CKV en BSM. Voor alle andere vakken is er zowel een schoolexamen als een centraal examen. Het schoolexamen Rekenen is alleen verplicht voor die leerlingen van de mavo en de havo die geen wiskunde in hun pakket hebben. Het eindcijfer van het schoolexamen Rekenen maakt echter geen deel uit van de slaag-/zakregeling. Het cijfer wordt op een aparte bijlage bij het diploma vermeld.

Het centraal examen bestaat uit:

- Een toets waarbij de kandidaten vragen en opdrachten schriftelijk of met behulp van de computer maken,
- een beoordeling aan de hand van een bindend correctievoorschrift of beoordelingsmodel en
- tweede correctie door gecommitteerde.

Het schoolexamen kan uit de volgende onderdelen bestaan:

- Schriftelijke en mondelinge tentamens, aan de hand van een correctievoorschrift met puntenverdeling,
- praktische opdrachten in de vorm van een presentatie of werkstuk en
- een handelingsdeel dat door de examinator wordt vastgesteld en “naar behoren” uitgevoerd dient te worden.

Het profielwerkstuk:

- Heeft betrekking op een vak binnen het profiel,
- kent een beoordeling van het proces en het product door een begeleider aan de hand van criteria die vooraf aan de kandidaat bekend zijn gemaakt,
- wordt bij de havo en het vwo gepresenteerd aan ouders en belangstellende,
- wordt op de mavo gewaardeerd met o-v-g,
- wordt op de havo/vwo gewaardeerd met een cijfer dat meetelt voor het combinatiecijfer en
- alle voorwaarden zijn terug te lezen in ‘Handleiding profielwerkstuk 2026-2027’. Deze handleiding krijgt de leerling van de vakdocent.

Het eindcijfer

Per vak wordt het gemiddelde van de schoolexamens gecombineerd met het cijfer voor het centraal examen. Beide bepalen elk voor de helft het eindcijfer. Het cijfer voor het schoolexamen is samengesteld uit de cijfers en beoordelingen voor de tentamens en praktische opdrachten, zodanig dat er aantoonbaar sprake is van een evenwichtige bijdrage van de verschillende onderdelen. In het PTA legt de school de weging van de verschillende onderdelen vast.

Uitslagregeling

De rector en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van de gestelde regels in artikel 3.35 (mavo) en artikel 3.34 (havo/vwo) Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Mavo
Als je eindexamen mavo hebt gedaan, moet je aan alle volgende voorwaarden voldoen om te slagen:

- De vakken CKV en LO en het profielwerkstuk zijn afgesloten met voldoende of goed; én
- het gemiddelde van de vakken waarin centraal examen is gedaan is 5.50 of hoger; én
- het eindcijfer voor het vak Nederlands is tenminste een afgeronde 5.
- Leerlingen zonder wiskunde hebben een schoolexamen Rekenen. Het cijfer van het schoolexamen Rekenen telt verder niet mee in de slaag-/zakregeling. (Het levert dus géén compensatie op).

Verder gelden de volgende bepalingen voor het behalen van je eindexamen.
Je bent geslaagd als:

- alle eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger zijn, waarvan er tenminste één een 7 of hoger is; of
- voor 2 vakken de eindcijfers 5 zijn en de andere cijfers 6 of hoger, waarvan er tenminste één een 7 of hoger is.

Cum Laude geslaagd als..
Voor mavo/mavo-tl komt het neer op gemiddeld minimaal 8,0 voor de cijfers in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel. Ook mag geen cijfer lager zijn dan 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude.
De rekentoets telt niet mee, omdat deze ook niet cijfermatig meetelt bij de uitslagbepaling.
De regeling is beschreven in artikel 3.48 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Havo
Bij de uitslagbepaling havo wordt gekeken naar de examenvakken en het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer bestaat uit het profielwerkstuk, CKV en maatschappijleer. Ieder vak wordt hierbij eerst afgerond (op hele cijfers) en daarna gemiddeld. Dit gemiddelde wordt dan weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5.45 een 5.
Als je eindexamen havo hebt gedaan, moet je aan alle volgende voorwaarden voldoen om te kunnen slagen:

- Leerlingen zonder wiskunde hebben een schoolexamen Rekenen gedaan. Het eindcijfer van het schoolexamen Rekenen telt verder niet mee in de slaag- / zakregeling. (Het levert dus géén compensatie op).
- Het vak LO moet zijn afgesloten met voldoende of goed; én
- voor maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk zijn afzonderlijk geen cijfers lager dan een 4 gehaald; én
- het gemiddeld van de vakken waarin centraal examen is gedaan is 5.50 of hoger; én
- in de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde is hoogstens eenmaal een 5 als eindcijfer gehaald. Voor de andere twee kernvakken moet een 6 of hoger worden gehaald.

Als je aan bovenstaande hebt voldaan, ben je geslaagd als:

- alle eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger zijn en als het gemiddelde van alle eindcijfers 6.0 of hoger is; of
- voor 2 vakken de eindcijfers 4 en 5 of 2 x 5 zijn en het gemiddelde van alle eindcijfers 6.0 of hoger is.

Cum Laude geslaagd als..
Voor havo moet het gemiddelde van de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer in het vrije deel minimaal 8,0 zijn. Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude.
Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6. De rekentoets telt niet mee, omdat deze ook niet cijfermatig meetelt bij de uitslagbepaling.
De regeling is beschreven in artikel 3.47 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Vwo
Bij de uitslagbepaling vwo wordt gekeken naar de examenvakken en het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer bestaat uit het profielwerkstuk, CKV en maatschappijleer. Ieder vak wordt hierbij eerst afgerond (op hele cijfers) en daarna gemiddeld. Dit gemiddelde wordt dan weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5.45 een 5.
Als je eindexamen vwo hebt gedaan, moet je aan alle volgende voorwaarden voldoen om te kunnen slagen:

- Het vak LO moet zijn afgesloten met voldoende of goed; én
- voor maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk zijn afzonderlijk geen cijfers lager dan een 4 gehaald; én
- het gemiddeld van de vakken waarin centraal examen is gedaan is 5.50 of hoger; én
- in de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde is hoogstens eenmaal een 5 als eindcijfer gehaald. Voor de andere twee kernvakken moet een 6 of hoger worden gehaald.

Als je aan bovenstaande hebt voldaan, ben je geslaagd als:

- alle eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of hoger zijn; of
- 1 eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger zijn en als het gemiddelde van alle eindcijfers 6.0 of hoger is; of
- voor 2 vakken de eindcijfers 4 en 5 of 2 x 5 zijn en het gemiddelde van alle eindcijfers 6.0 of hoger is.

Cum Laude geslaagd als..
Voor vwo moet gemiddeld voor de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel minimaal 8,0 zijn behaald. Bovendien mag geen eindcijfer lager zijn dan een 7. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 6 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude.
Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7, maar hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 7. De rekentoets telt niet mee, omdat deze ook niet cijfermatig meetelt bij de uitslagbepaling.
De regeling is beschreven in artikel 3.47 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Maatwerkdiploma

- Een leerling kan in de gelegenheid worden gesteld worden om een of meerdere vak(ken) op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg waarvoor de leerling staat ingeschreven te volgen en hierin examen af te leggen.
- Wanneer een vak op een hoger niveau wordt aangeboden, dient het programma van toetsing en afsluiting aangepast te worden. Op het diploma wordt een aanvulling op de titel vermeld ‘met vak(ken) op een hoger niveau’. Het specifieke vak dat het betreft staat op de cijferlijst.
- De examencommissie beslist beargumenteerd of een leerling een vak op een hoger niveau mag volgen en afsluiten en doet dit in overleg met betrokken docenten, leerlingen en ouders.

- Er is een ‘terugvaloptie’ bij vakken op een hoger niveau van kracht. Dit houdt in dat wanneer een examen op een hoger niveau niet of niet naar tevredenheid gehaald wordt in het eerste tijdvak, een leerling alsnog examen mag afleggen op het eigen niveau in het tweede of derde tijdvak (staatsexamen). Deze mogelijkheid ‘tot terugval’ wordt niet als een herkansing gezien. Als er gekozen is voor het gebruik maken van de ‘terugvaloptie’, dan telt dat cijfer mee bij de uitslagbepaling. Het resultaat van het schoolexamen dat behaald is op het hogere niveau blijft staan en wordt onveranderd overgenomen als schoolexamencijfer van het oorspronkelijke niveau.
- Een aanvraag tot afwijkende wijze van examinering (bijvoorbeeld bij een leerling die de Nederlandse taal onvoldoende machtig is) dient voor 1 december in het examenjaar te worden gedaan bij de examensecretaris.

Geen diploma

Bij uitstroom zonder diploma wordt een cijferlijst uitgereikt waarop de resultaten van de met een voldoende afgesloten vakken staan vermeld.

Onregelmatigheden

Als onregelmatigheid wordt onder andere, maar niet uitsluitend, bedoeld:
- Spieken bij een medeleerling;
- Gelegenheid geven tot het overnemen van jouw antwoorden door andere leerlingen;
- Praten tijdens toetsmomenten en verstoren van toetsmomenten;
- Het bij je dragen van mobiele apparaten (o.a. telefoon, smartwatch, draadloze oortjes);
- Het zich onttrekken aan enig deel van het eindexamen door bijv. ongeldig verzuim;
- Het niet of niet op tijd inleveren van werkstukken, verslagen (waaronder profielwerkstuk en literatuurdossier), praktijkopdrachten, taken;
- Het niet tijdig, conform dit examenreglement, afronden van (onderdelen van) het schoolexamen voordat het centraal examen een aanvang neemt.

Fraude wordt ook als onregelmatigheid aangemerkt. Onder fraude wordt onder andere, maar niet uitsluitend, bedoeld:
- Het kopiëren van andermans werk;
- Het gebruikmaken van ongeoorloofde computergegenereerde teksten;
- Het vervalsen van formulieren;
- Het op onrechtmatige wijze verkrijgen van (school)examenopgaven;
- Het gebruik van hulpmiddelen waarop of waarin aantekeningen zijn gemaakt.

Zie examenreglement artikel 1.9 voor verdere informatie.

3. De organisatie van het schoolexamen

Door het bevoegd gezag is de verantwoordelijkheid voor het gehele examen gedelegeerd aan de schoolleiding van de school. De examensecretaris is verantwoordelijk voor de organisatie van het examen en is aangewezen door de rector (zie ook Examenreglement artikel verantwoordelijke personen).

Algemeen

1. Het schoolexamen bestaat uit mondelinge en schriftelijke tentamens, verslagen, werkstukken en practica, hierna aan te duiden als tentamen.

2. Het schoolexamen wordt door de examinator gehouden overeenkomstig de voor ieder vak afzonderlijk aangegeven regeling, zoals vermeld in het PTA. Voor elk vak dat onderdeel uitmaakt van het schoolexamen wordt een programma per tentamen vastgesteld, waarin tenminste wordt aangegeven: het aantal tentamens, de verdeling

ervan over de examenjaren, het gewicht van elk tentamen, de inhoud en de vorm van toetsing. Het overzicht per vak wordt als onderdeel van het PTA voor 1 oktober aan de leerlingen bekendgemaakt.

3. Het schoolexamen start in het derde of vierde leerjaar. PTA-tentamens worden tijdens de centrale tentamen/proefwerkweken afgenomen. In de jaarplanning worden deze weken opgenomen. Er is dan ruimte voor mondelinge tentamens en schriftelijke tentamens. Deze tentamen/proefwerkweken dienen om leerlingen kennis te laten maken met de gang van zaken en sfeer tijdens het examen. Tijdens deze weken vervallen de lessen voor de betreffende leerlingen. Door het laten vervallen van de lessen worden zij in de gelegenheid gesteld de tentamens voor te bereiden. In deze lesvrije perioden is het mogelijk dat leerlingen meer dan één tentamen per dag afleggen. Zie hiervoor het Leerlingenstatuut.

4. Het tijdstip van een mondeling wordt door de examinator vastgesteld en kandidaten schrijven zichzelf in op een door de examinator aangeboden tijdstip.

Schriftelijke schoolexamens

1. De examinator stelt de opgaven voor de schoolexamens vast na overleg met een vakcollega.

2. Normering en correctie van het gemaakte schriftelijke werk dienen in geval van twee examinatoren in hetzelfde vak in onderling overleg te geschieden. De normering en correctie is voor alle leerlingen dezelfde.

3. Het cijfer voor een schoolexamen wordt vastgesteld door de examinator.

4. Het werk wordt door de examinator aan de leerlingen ter inzage gegeven en met hen besproken.

5. De examinator voert daarna de cijfers in het cijferadministratiesysteem in.

Mondelinge schoolexamens

1. De mondelinge schoolexamens worden afgenomen door een of meerdere examinatoren.

2. Van de mondelinge schoolexamens wordt een protocol gemaakt en gebruik gemaakt van een opnameapparaat. Het protocol wordt zo spoedig mogelijk na afloop van de examentoets periode bij de administratie ingeleverd.

3. De rector kan besluiten dat wordt afgeweken van artikel 2 hierboven, in die zin dat het mondelinge schoolexamen wordt afgenomen in aanwezigheid van een bijzitter. De bijzitter houdt een schriftelijk protocol bij dat na afloop van de schoolexamenperiode bij de administratie wordt ingeleverd.

4. Het cijfer van het mondelinge schoolexamen wordt vastgesteld door de examinator (indien van toepassing in overleg met de bijzitter).

5. De examinator deelt het cijfer pas mee aan de kandidaat na afloop van de betreffende toetsperiode.

6. De examinator voert daarna binnen de daartoe gestelde termijn de cijfers in het cijferadministratiesysteem in.

Praktische opdrachten

Het inleveren van praktische opdrachten gaat op de volgende wijze:

1. Hoe de praktische opdracht beoordeeld wordt is per vak en per opdracht vooraf bekend gemaakt.

2. Een praktische opdracht wordt beoordeeld met een cijfer van 1 t/m 10. Bij het vak LO kan een praktische opdracht worden beoordeeld met een letter (O, V, G).

3. Het inleveren van een praktische opdracht na de deadline heeft invloed op het cijfer; het cijfer zal lager zijn dan voor hetzelfde werk dat ingeleverd is voor de deadline. Zie verder onder beoordeling. Het minimale cijfer dat gegeven kan worden is een 1.

4. Niet inleveren van een praktische opdracht wordt gezien als een onregelmatigheid. De bepalingen hierover zijn opgenomen in het hoofdstuk onregelmatigheden van het Examenreglement (zie artikel 1.9).

5. Constateert de docent dat een praktische opdracht niet of niet geheel zelf door een leerling is uitgevoerd maar door overnemen of kopiëren tot stand is gekomen dan treedt het artikel ‘onregelmatigheden’ van bijgevoegd examenreglement artikel 1.9 in werking. In dat geval kan de examencommissie besluiten tot uitsluiting van het examen.

6. Herkansing van een praktische opdracht is niet mogelijk. Tijdens het traject van het maken van een praktische opdrachten zijn er immers al meerdere feedbackmomenten op het resultaat.

Handelingsdelen

Handelingsdelen zijn ook opgenomen in het PTA. Per vak wordt aangegeven welke eisen aan handelingsdelen worden gesteld. Een handelingsdeel moet “voldoende of “goed” zijn afgesloten anders mag je volgens de wet niet deelnemen aan het Centraal Examen. Voor het handelingsdeel moet de aantekening “voldoende” of “goed” zijn verkregen in het jaar dat het betreffende vak wordt afgesloten.

Beoordeling

7. De examinator kent aan cijfers voor schriftelijke tentamens en praktische opdrachten een cijfer tussen 1 en 10 toe. Indien een praktische opdracht of het profielwerkstuk niet op de deadline is ingeleverd, wordt een ½ punt op het cijfer in mindering gebracht per lesdag dat het werk te laat is ingeleverd. De leerling en ouders worden hiervan door de vakdocent op de hoogte gesteld. Het profielwerkstuk wordt bij havo en vwo beoordeeld met een cijfer tussen de 1 en 10. Bij mavo wordt het profielwerkstuk beoordeeld met een ‘ónvoldoende’, ‘voldoende’ of ‘goed’.

8. Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen die voor de schoolexamens aan de kandidaat zijn gegeven, afgerond op één decimaal.

9. Bij het bepalen van het eindcijfer voor het schoolexamen wordt afgerond op één decimaal nauwkeurig. Is het tweede cijfer achter de komma een 5 of hoger, dan wordt het eerste cijfer achter de komma afgerond naar boven. Is de tweede decimaal lager dan 5, dan wordt afgerond naar beneden. Een 7,45 wordt afgerond op 7,5 en een 7,44 wordt afgerond op een 7,4.

10. Bij het bepalen van het gemiddelde eindcijfer van schoolexamen (op 1 decimaal nauwkeurig) én centraal schriftelijk examen (op 1 decimaal nauwkeurig) wordt bij afronding van dit gemiddelde (van SE+CE) gekeken naar de eerste decimaal. Is de

decimaal een 5 of hoger, dan wordt afgerond naar boven. Is de eerste decimaal lager dan een 5, dan wordt afgerond naar beneden. Dus: 7,50 wordt afgerond op 8 en een 7,45 wordt afgerond op een 7.

11. Afrondingsregeling voor vakken met uitsluitend een schoolexamen. Als een vak uitsluitend met een schoolexamen wordt afgesloten (dus geen CE) wordt eerst afgerond op 1 decimaal en daarna op geheel getal (een 7,49 wordt een 7,5 en dat wordt dus een 8). Dit geldt ook voor de afzonderlijke vakken die gezamenlijk het combinatiecijfer vormen.

12. Voor het vak LO moet de kwalificatie “voldoende” of “goed” worden behaald. Dit moet afgesloten zijn voordat het Centraal Examen start.

13. Het combinatiecijfer voor havo en vwo wordt berekend door ieder onderdeel eerst af te ronden alvorens te combineren. Een 7,5 wordt hierbij een 8, een 7,4 wordt een 7. Het combinatiecijfer bestaat uit de vakken maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.

Mededeling cijfers

De school deelt via Magister aan de leerlingen en ouders mee welke cijfers de kandidaat behaald heeft. Van leerlingen en ouders wordt verwacht dat ze zelf de voortgang van de cijfers in de gaten houden zodat, waar nodig tijdig bijgestuurd kan worden.

Verhindering van / te laat komen voor het schoolexamen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij één of meer tentamens van het schoolexamen, wordt hem op een nader door de rector te bepalen tijdstip de gelegenheid gegeven het schoolexamen te voltooien.

2. Bij afwezigheid door ziekte, dient dit voor 08.00 uur 's ochtends telefonisch aan de school gemeld te worden. Kandidaten die voor 08.00 zijn ziekgemeld mogen die dag niet deelnemen aan op die dag ingeplande toetsen/tentamens.

3. Van ieder geval van verhindering, anders dan bij ziekte, dienen de conrector en examensecretaris van de afdeling door de ouders, voogden of verzorgers (of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf) minimaal 24 uur voor aanvang van het betreffende tentamen schriftelijk te zijn ingelicht. De conrector kan vervolgens na overleg met de rector toestemming geven aan de betreffende leerling om het tentamen op een ander moment te maken.

4. Examenkandidaten die een tentamen afleggen, moeten minstens 5 minuten voor aanvang van het tentamen in de zaal of het lokaal aanwezig zijn. Telaatkomers melden zich bij de conrector of bij de secretaris van het eindexamen. Deze bepaalt vervolgens hoe de leerling nog kan worden toegelaten tot het betreffende tentamen (dit kan tot maximaal 30 minuten na aanvang van het tentamen). Alleen de conrector of de secretaris van het eindexamen kan leerlingen na aanvang van het tentamen nog toegang tot het lokaal of de zaal verschaffen. De conrector of de secretaris van het eindexamen zal de telaatkomers pas na het volledig opstarten van de toets toegang verschaffen tot het lokaal of de zaal. Dit om de leerlingen die wel op tijd zijn gekomen zo min mogelijk te storen. Voor een leerling die te laat is, geldt dezelfde eindtijd als voor de overige leerlingen. Wanneer een leerling zich meer dan 30 minuten na aanvang van het tentamen meldt bij de conrector, wordt dit gezien als een onregelmatigheid en treedt artikel 1.9 uit het Examenreglement in werking.

5. Als een leerling te laat komt bij een luistertoets, dan wordt hij niet meer toegelaten tot dit tentamen. Als er geen geldige reden is voor het te laat komen, dan wordt dit gezien als een onregelmatigheid en treedt artikel 1.9 uit het Examenreglement in werking.

6. Als een leerling door ziekte of anderszins niet aanwezig is geweest tijdens een tentamen, dan haalt de leerling het tentamen in op een door school gepland moment.

7. Indien een leerling wegens ziekte o.i.d. niet goed in staat is om een tentamen te maken, dan kan de leerling na het toch maken van dit tentamen zich niet beroepen op het recht op inhalen zonder verlies van herkansing.

Hulpmiddelen

Voor elke kandidaat tijdens een zitting van het examen (schoolexamen én centraal examen) gelden de volgende algemene regels:

1. Het meenemen van tassen, jassen, telefoons, smart watches, noise cancelling headphones en dergelijke in het examenlokaal is niet toegestaan. Waardevolle spullen kunnen niet in bewaring worden gegeven en dienen thuis of in de kluis gelaten te worden.

2. Een grafische rekenmachine is alleen toegestaan bij de havo en het vwo voor het vak wiskunde. De grafische rekenmachine mag geen eigen ingevoerde gegevens of tekst bevatten.

3. Tijdens tentamens mag slechts één rekenmachine gebruikt worden, bij wiskunde havo/vwo moet dit de grafische rekenmachine zijn. Tijdens T5 moet de grafische rekenmachine in examenstand staan.

4. Binassen/science data en atlassen worden door school verstrekt. De overige toegestane hulpmiddelen dient de kandidaat zelf naar het examen mee te nemen. Deze kunnen te allen tijde gecontroleerd worden op eventuele aantekeningen.

5. Het examenwerk dient gemaakt te worden op papier dat door de school is verstrekt. Dit geldt ook voor het kladpapier. Er mag door de kandidaat geen papier meegenomen worden in het examenlokaal. Kandidaten mogen ook geen papier meenemen bij het verlaten het lokaal. Op elk papier dat door de school verstrekt wordt ten behoeve van het examen dient de kandidaat zijn naam en examennummer te vermelden.

6. Het examenwerk wordt niet met potlood gemaakt. Dit laatste is niet van toepassing op tekeningen en grafieken. Het gebruik van correctielak (bijv. tipp-ex) is niet toegestaan.

7. Tijdens het centraal examen wordt er gebruik gemaakt van cameratoezicht.

Zie het volledige overzicht ‘toegestane hulpmiddelen’ op de website van het ministerie: www.examenblad.nl.

Herkansingen

1. Elke kandidaat heeft het recht na de eerste twee tentamenperioden (T1/T2) één herkansing van T1 of T2 aan te vragen voor ten hoogste één vak. Deze herkansing wordt afgenomen vóór de erop volgende tentamenperiode (T3). Elke kandidaat heeft het recht na de derde en vierde tentamenperioden (T3 en T4) één herkansing van T3 of T4 aan te vragen voor ten hoogste één vak. Deze herkansing wordt afgenomen vóór de erop volgende tentamenperiode (T5). De tentamens van T5 kunnen niet worden herkanst. De data voor de herkansingen zijn opgenomen in de agenda.

Leerlingen krijgen bericht wanneer en hoe zij zich kunnen intekenen voor de herkansingen. Leerlingen hebben recht op herkansing mits zij hebben voldaan aan de door de school gestelde voorwaarden.

2. Praktische opdrachten, mondelinge examentoetsen, het profielwerkstuk en handelingsdelen zijn van herkansing uitgesloten.

3. Als definitief tentamencijfer na herkansing wordt het hoogst behaalde resultaat aangemerkt.

4. Voor vakken die uitsluitend een schoolexamen kennen (MA, CKV, BSM en LO2), geldt een aparte herkansingsregeling. Indien leerlingen voor één of meerdere van deze vakken een onvoldoende eindcijfer (< 5,5) hebben gehaald, dan kunnen ze:

    - Voor het vak MA voor de zomervakantie een herexamen afleggen* én:
    - voor één van de vakken CKV, BSM of LO2 voor de zomervakantie een herkansing doen.

*Bij de mavo vervangt het resultaat van de herkansing MA alle eerder behaalde cijfers. Bij de havo en het vwo vervangt het resultaat van de herkansing MA het eerder laagst behaalde cijfer.

Vóór het daartoe aangegeven uiterlijke tijdstip meldt de kandidaat door middel van het herkansingsformulier aan de examensecretaris in welk vak hij wenst te herkansen. Het opgeven van een herkansing kan alleen digitaal via de Magister ELO. Indien geen herkansing wordt aangevraagd, vervalt het recht op herkansing.

5. Wanneer een leerling gebruik wil maken van een herkansing voor het centraal examen, geeft de leerling dit voor de gecommuniceerde deadline aan op het herkansingsformulier.

6. Het recht op herkansing vervalt bij afwezigheid tijdens de herkansing.

Vrijstelling

1. Het bevoegd gezag van een school kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, vrijstelling verlenen van het volgen van het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag stelt de inspectie in kennis van de verleende vrijstelling en vermeldt daarbij de gronden waarop deze vrijstelling berust.

2. De leerling van een school voor vwo die in het bezit is van het diploma havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak maatschappijleer en het vak culturele en kunstzinnige vorming van het gemeenschappelijk deel. Het profielwerkstuk moet dus wel weer gemaakt worden.

Doublanten / gezakten

1. Leerlingen die doubleren moeten in principe alle lessen, tentamens en praktische opdrachten overdoen. Slechts onder bepaalde voorwaarden zijn vrijstellingen mogelijk voor een aantal onderdelen.

2. Leerlingen die gezakt zijn doen het gehele examenjaar over. Slechts onder bepaalde voorwaarden zijn vrijstellingen mogelijk voor een aantal onderdelen, zoals maatschappijleer, (K)CKV en/of het profielwerkstuk. De SE-resultaten uit het voorexamenjaar blijven behouden.

3. Vakken zonder CE (te weten CKV, MA en GP) die in het desbetreffende jaar met een voldoende cijfer of beoordeling zijn afgerond, hoeven niet te worden overgedaan. Het is te adviseren om vakken zonder CE waarvoor een cijfer wordt vastgesteld, minimaal af te sluiten met een 7 als eindresultaat. Indien gekozen wordt het vak opnieuw te doen, vervallen alle behaalde resultaten.

4. Voor zowel doublanten als gezakte leerlingen geldt dat praktische opdrachten die voor het SE tellen, kunnen blijven staan als zij als cijfer minimaal een 7,0 hebben opgeleverd én de inhoud niet is veranderd.

5. Doublanten havo/vwo hebben de mogelijkheid om hun PWS af te ronden. Wil een doublant het PWS niet afronden dan moet hij dit voor het einde schooljaar hebben aangegeven aan de PWS-begeleider.

6. De leerling kiest de mogelijke vrijstellingen en de vervangende activiteiten in overleg met de mentor. Mogelijke vervangende activiteiten zijn:
   - hij volgt alvast onderdelen van een vak uit het volgende leerjaar, als dat technisch mogelijk is;
   - hij voert alvast opdrachten uit, uit het volgende leerjaar (bijvoorbeeld voor het profielwerkstuk, een module voor oriëntatie op vervolgonderwijs);
   - hij doet extra werk voor een vak waarvan het cijfer (mede) tot doubleren heeft geleid. De leerling kiest zelf voor deze mogelijkheid, eventueel op advies van de docentenvergadering. Als de periodieke cijferoverzichten daartoe aanleiding geven kan de conrector na overleg met vakdocent en mentor de leerling tot een extra inspanning voor zo'n vak verplichten.

7. In geval van verschillen tussen het examenreglement in het voorgaande schooljaar en het huidige prevaleert het examenreglement van het huidige schooljaar.

Afwijking wijze van examineren

Voor een dyslectische kandidaat of daaraan gelijkgestelden kunnen de examencondities aangepast worden op grond van een rapport van een BIG geregistreerde deskundige, (zie de artikelen 3.54 en 3.55 Uitvoeringsbesluit WVO 2020) waarin is aangegeven welke maatregelen aanbevolen zijn. De door de school geboden aanpassingen hebben betrekking op zowel het schoolexamen als het centraal examen. De volgende maatregelen komen voor:
- verlenging van de examentijd (hoogstens 30 minuten);
- auditieve ondersteuning;
- ICT-ondersteuning.

Bevorderingsnormen

Voor de overgang naar het volgende leerjaar gelden de bevorderingsnormen van de school. Deze normen zijn terug te vinden op de website (Informatie > Beleidsstukken > Bevorderingsnormen 2025-2026). De behaalde cijfers vermeld in het examendossier zullen bij de overgang gehanteerd worden om te bepalen of leerlingen het examenjaar succesvol kunnen aanvangen.

4. Het examenreglement

Het examenreglement is een officieel document van de school. Het is een nadere uitwerking van bepalingen uit het algemeen geldende Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Dit besluit kan via de site www.overheid.nl geraadpleegd worden. Het reglement bevat een algemene beschrijving en de bijbehorende richtlijnen met betrekking tot de organisatie van het examen en het verloop van de toetsing op school. In het reglement zijn ook de

verantwoordelijkheden, rechten en plichten van iedereen die bij het examen betrokkenen is, opgenomen.

Het reglement heeft betrekking op zowel het schoolexamen als het centraal examen en wordt vastgesteld door het bevoegd gezag van de school. Voor de aanvang van het examen wordt dit reglement voor zowel de kandidaten als andere bij het examen betrokkenen gepubliceerd.

5. Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Het PTA is een document van de school, waarin per vak een overzicht wordt gegeven van de tentamens en opdrachten. In het PTA staat vermeld:

- De tentamens die deel uit maken van het schoolexamen.
- De tentamens die deel uit maken van de rapportperiode.
- De leerstof die getoetst wordt.
- De wijze waarop de toetsing plaatsvindt.
- De tijd die beschikbaar is voor het tentamen.
- De planning van de tentamens.
- De herkansbaarheid van de tentamens.
- De weging van de verschillende onderdelen voor het bepalen van het rapportcijfer en van het eindcijfer van het schoolexamen.

Voor het PTA maken alle vakken gebruik van hetzelfde format en van dezelfde begrippen. Andere verplichte onderdelen, zoals tentamens, praktische opdrachten, enz. worden eveneens in het PTA opgenomen. Het schoolexamen start in het derde (mavo), vierde (havo) of het vierde en vijfde (vwo) leerjaar.

Toelichting format PTA

Het PTA is voor alle vakken te vinden op de website van Het Schoter (www.schoter.nl). In het PTA staat per vak vermeld.

- **Periode** waarin het schoolexamen plaatsvindt.

Periode	Moment in het jaar
T1	**Juni voorexamenklas**
T2	**Oktober examenklas**
T3	**November/december examenklas**
T4	**Februari examenklas**
T5	**April examenklas**

- **Inhoud/Stofomschrijving**. Omschrijving van de leerstof en de inhoud van de toetsen/praktische opdrachten en handelingsdeel. Meestal wordt genoemd om welke onderwerpen of welke hoofdstukken uit het gebruikte boek het gaat.
- **Wijze van toetsing.** Aanduiding: S = schriftelijk
  MO = mondeling
  PO = praktische opdracht
- **Weging.** De procentuele (%) bijdrage van dit onderdeel in het totale schoolexamen cijfer.
- **Herkansbaar en wanneer.** Of er al dan niet een herkansing mogelijk is
  - o Ja = wel herkansing mogelijk
  - o Nee = geen herkansing mogelijk
- **Tijdsduur.** De tijd die het afnemen van de toets in beslag neemt wordt in minuten uitgedrukt. Als de tijd niet duidelijk af te bakenen is, omdat het gaat om individuele invulling, is er geen tijd vermeld. Aan de kandidaten wordt een richtlijn gegeven.
- **Toegestane hulpmiddelen**
- **Domeinen en subdomeinen**

Het Schoter
Sportweg 9
2024 CN Haarlem
023 - 525 84 91
info@schoter.nl

Het Schoter
tto + atheneum + havo + mavo

Het Schoter
Sportweg 9
2024 CN Haarlem
023 - 525 84 91
info@schoter.nl

Het Schoter
tto + atheneum + havo + mavo